

Hörösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Békéscsaba, II. ker. Szent István-tér 18. szám. Telefon 60, este 6 órától és ünnepnap 409. Felelős szerkesztő: **MIGEND DEZSŐ**. Előfizetési árak: 1/4 évre 6 P, 1 hónapra 2P. Egyes szám ára 10 fillér. Postatakarékpénztári csekk száma: 34.14.

Hajrá Turul!

Irta: Hortobágyi Jenő, a „Turul” Szövetség v. orsz. sajtóelvezére

Bajtársak! Isten hozott Benneteket, akik idesereglettek az északi, nyugati és déli országrészekből, hogy itt, Békéscsabán megvitassátok a legerősebb magyar keresztény ifjúsági szervezetnek, a Turul Szövetségnek multévi munkásságát és megfontolt, komoly tanácsokkal lássátok el a vasárnap megválasztandó új országos fővezerséget.

Sok gondolat közepette majd szakítsatok időt arra is, hogy közelebbről megismerhessétek az Alföld életét, ezt az áldott magyar termőfölddel összenőtt életet, amelynek szívedobogása a kikelt őszi vetés, a búza. Tudnotok kell, hogy ezen a földön terem a magyarságot tápláló kenyér! A külföld óriásvárosainak előkelő éttermiben felszolgált hófehér kalács ebből, a Tiszavidéki búzából készült. Tudósok és a gyakorlati élet ismerői egyöntetűen vallják, hogy a mi vidékünk búzája méltán vetekszik a világhírű Manitoba búzával, mert sikértartalma elérhetetlen, mert a föld, a szél, az eső és a mindent felperzselő nyári napsugár évente összefog és csodát művel! Ezzel a búzával nem kelhet versenyre egyik vidék sem, mint ahogy a homoki vinkó sem pótolhatja a tokaji bort s a kiskertek paprikájából sohasem lesz szegedi paprika! Mindezt azért hoztuk fel, hogy vigyétek hírt szerte az országban ennek a búzának, amely kiválósága ellenére sem élvez különleges jogokat, hanem tömegével javítja a gyengébb exportbúzákat minőségét és így szolgál hűséggel a hazának.

Vegyetek példát ebből és lássátok meg az igazi magyar életéért, az összefogás szükségességét, a közösség érdekeinek előtérbe helyezését!

Ti, turulista bajtársak a magyar keresztény ifjúság, a jövő minőség-emberei vagytok! Ne szolgáljátok az öncélokat és ne igyekezzetek kiválni a magyarság tömegéből, hanem maradjatok továbbra is azon az úton, amelyet a Turul-alapítók kijelöltek számotokra, amikor az esküszöveget így formázták: „érdekeim nemzetem érdekei...”

A Turul nem eladó! Ez az ifjúság, amely a Turul Szövetségben tömörült két évtized óta tettekkel hirdeti a Turul függetlenségét! A nemzet öntudatraébresztésének, a magyarság erőinek gyarapítása jegyében ellentétben esztendő alatt sokszor kísértette a Turult mindenféle párt és a nyugtalanverű, mindenáron újítók mo-

hósága. Akik a Turul után nyújtották a kezüket, azok jól tudták, mit akarnak! És tudják ma is! Tudják, hogy ennyire szervezett egység több nincs az országban! Kiepített vonalak szeliek keresztül-kasul a magyar életet s ezeken a vonalakon keresztül oly könnyen megérti egymás beszédét, gondolatát, tervét és jövőt formáló akaratát minden turulista! Ebben van a Turul ereje! Ezekben a napokban majd az egész ország figyelme ideirányul Békéscsabára és a magyar közvé-

lemény kemény ítélete következik a követtáboron történetek felett. Sokszáz Turul-követek! Akik a szokásokhoz híven zárt ajtók mögött tanácskoztok majd a leendő-kön és írott, meg íratlan terveket adtok új vezetőiteknek: nagyon vigyázzatok! Felelősek vagytok nemcsak a követtáboron elhangzottakért, hanem az elkövetkezendő esztendőkéért, a magyar jövőnek kialakulásáért is amennyire a nemzet azt máris kezetekbe adta egyes életosztok biztosításával!

Békéscsaba népe büszke örömmel köszönt Benneteket, akikben a hónapok vezetőit látja! Mi békéscsabai és békésvármegyei turulisták pedig magyaros vendégszeretettel fogadunk Benneteket, Bajtársak és Veletek együtt hiszszük, hogy hevesen lüktető magyar szívetek a helyén lesz a háromnapos viták viharában és kikristályosodik elöttek, közületek a Turul-szellemhez hű, pártokon felüli új ifjúsági Fővezér! Veletek kiálljuk: Hajrá Turul!

Ujabb cseh csapatok érkeztek a Ruténföldre

Husztiról jelentik, hogy a Prága által kinevezett új rutén belügyminiszter, Prchala tábornok megérkezett a Ruténföldre. A rutén nép nagy elégedetlenséggel fogadta Prchalát, aki Prága embere. Prchala kinevezésével egyidejűleg újabb cseh csapatok érkeztek a Ruténföldre, amiből arra következtetnek, hogy katonai diktatúrával kell számolni.

Göring még januárban találkozik Mussolinivel

Berlin, január 19. Hivatalosan közlik Berlnből, hogy Göring vezértábornagy, birodalmi miniszter még január hónapban Rómába utazik, hogy Mussolinivel tárgyaljon. A német fővárosból származó hírek szerint Göring és Mussolini a Berlin-Róma-tengely további és hathatósabb együttműködéséről fognak tanácskozni.

Olaszország és Jugoszlávia között nincsenek problémák

Sztojadinovics fogadta Cianot Pélmonostoron

Ciano gróf olasz külügyminiszter megérkezett Pélmonostorba, ahol Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök fogadta. Ciano még korábban nyilatkozatot adott, melyben különösen azt hangsúlyozta, hogy Olaszország és Jugoszlávia között nincsenek problémák, Olaszország és Jugoszlávia együttműködése igen fontos tényező a Duna-vidék és Európa békéjének fenntartásában.

Hétfőn tárgyalja a Ház együttes bizottsága a zsidó javaslatot

Budapest, január 19. A képviselőház együttes bizottsága, mint jelentik, hétfőn délután összeül és a zsidó javaslatot tárgyalja. Hír szerint már eldöntötték, hogy a Ház előbb a zsidó javaslatot tárgyalja s utána kerül szőnyegre a földbirtokreform javaslat. A minisztertanács holnap tárgyalja le a zsidó javaslatot, melyen kisebb módosításokat hajtanak végre

Negrin hadianyagot kér Franciaországtól

A vörös spanyol kormány elnöke, Negrin hosszasan tárgyalt a francia követtel. Negrin arra kérte a követet, hogy tájékoztassa a francia kormányt a vörös spanyol kormány válságos helyzetéről s járjon közben annak érdekében, hogy Barcelona hadianyagot kapjon Franciaországtól.

Svédország is megkezdte az idegen zsidók ellenőrzését

Stockholm, január 19. Mint a lapok jelentik, a svéd kormány elrendelte a Svédországban élő külföldiek összeírását. Az idegeneknek a jövőben be kell jeleníteniük, hogy miből élnek és svéd, vagy külföldi munkaadó alkalmazásában állanak-e. Közölni kell továbbá, hogy politikai menekültek-e, vagy egyéb más okból jöttek Svédországba, valamint azt, hogy szüleik milyen vallásúak.

Papirkereskedők nyomdai rendelést nem fogadhatnak el

Több év óta folyik a harc a papirkereskedelem érdekeltisége és a sokszorosító ipar között a papirkereskedők nyomdai munkavállalása kérdésében. Az iparügyi hatóságok már számos esetben hoztak marasztaló ítéletet a nyomdai munkát vállaló és közvetítő kereskedőkkel szemben s ezek az ítéletek mindinkább kialakították azt a törvényes alapon nyugvó joggyakorlatot, mely szerint a papirkereskedők ipari munkák közvetítésével nem foglalkozhatnak. E tekintetben a papirkereskedők még szerzett jogukat sem tudták megvédeni, noha ezek a jogok más szakmákban — mint például a fotokereskedőknél — biztosítva vannak.

Most a Kihágási Tanács 1153—1938. sz. jogerős ítélete véglegesen és elvileg megállapította, hogy „könyv- és papirkereskedő még névjegyek előállítását, valamint levélpapírra és borítékra névkezdőbetűk rányomását” sem vállalhatja, s ennek alapján marasztaló ítéletet hozott.

Vasárnap lesz a Békéscsaba-Erzsébethelyi Iparos Olvasókör Tisztújító közgyűlése

A Békéscsaba—Erzsébethelyi Iparos Olvasókör január 22-én, vasárnap délután fél 4 órakor tartja évi közgyűlését hivatalos helyiségében (Resicza-vendéglő). A közgyűlés tárgysorozata: Évi jelentések, Tisztújítás, Indítványok.

Az egyesület ezúton is kéri tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Időjárás

A Békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése január 18-án délelőtt:
Hőmérséklet: +5 A földfelszínen: +4,7
Hőmaximum: +12,8 C Légnemesség: 7591 mm
Csapadék: 0,0 mm

Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt szél, sok helyen köd, főleg nyugaton és északon eső, a hőmérséklet lassan csökken.

Csütörtökön és pénteken 5, 7, 9 órakor

KERTÉSZ MIHÁLY finom és ötletes rendezésében

FANNY HURST nagyszerű regénye:

Mindennap az első előadás zóna.

Csaba Mozgó

A 4 nővér

Telefonszám
91.

Hazaérkezett a külügyminiszter Berlinből

Budapest, január 19. Csáky István gróf külügyminiszter csütörtökön délelőtt 3/4 órakor hazaérkezett Budapestre.

A külügyminiszter még a vonaton nyilatkozatot adott a MTI munkalársának. Nyilatkozatában mindegyiket azt hangsúlyozta, hogy berlini útjával a legteljesebb mértékben meg van elégedve. A magyar-német barátság olyan légkört teremtett a tárgyalásokon, mely lég-

körben a legszívélyesebb módon vitatták meg a szövegre került kérdéseket. A két államot közösen érdeklő minden ügyet megtárgyaltak.

Külön kiemelte a külügyminiszter, hogy a külföldi államférfiak közül ő lépte át elsőnek az új kancellária küszöbét, aminek nagy jelentőséget tulajdonít, mert Németország ezzel is kifejezésre akarta juttatni Magyarország iránti őszinte barátságát.

Csütörtökön este érkeznek Békéscsabára a Turul-követtábor résztvevői

A Turul Szövetség országos követtáborára január 19-én, csütörtökön este kezdődik meg Békéscsabán.

A követtábor résztvevői csütörtökön este 6 óra után érkeznek Békéscsabára. A pályaudvaron ünne-

pélyesen fogadják a bajtársakat, akik az állomásról a 101-es emlékoszlophoz vonulnak, melyet megkoszorúznak.

A követtábor ünnepélyes megnyitása csütörtökön este fél 9 órakor lesz a Vigadóban.

Megkezdődött a felvidéki Egyesült Magyar Párt komáromi kongresszusa

Komárom, január 19. A Felvidéki Egyesült Magyar Párt most tartja a visszacsatolás után első kongresszusát. Komáromban. A kongresszusra többszáz község küldte el kiküldöttjét. Mintegy

30—40 ezer ember részvételére számítanak. A kongresszusra, mely csütörtökön kezdődött meg, Jaross Andor miniszter is Komáromba utazott.

Január 29-én tartja évi rendes közgyűlését a Békéscsabai Kisgazdák Egylete

A Békéscsabai Kisgazdák Egylete január 29-én, vasárnap délután fél 3 órai kezdettel székháza nagytermében évi rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés az egylet évi működéséről. 3. Pénztári jelentés. 4. Könyvtári jelentés. 5. Számvizsgálóbizottsági jelentés és felmentvények megadása. 6. Az 1939. évi költségvetési előirányzat előterjesztése és megállapítása. 7. Alapszabályok esetleges módosítása. 8. Tisztújítás. 9. Választmányi

tagok választása. 10. Indítványok.

A közgyűlés után a Békéscsabai Kisgazdák Egylete Házbizottsága tartja évi rendes közgyűlését az alábbi tárgysorozattal:

1. Jelentés a Házbizottság évi működéséről. 2. Pénztári jelentés. 3. Számvizsgálóbizottsági jelentés és felmentvény megadása. 4. Az 1939. évi költségvetési előirányzat előterjesztése és megállapítása. 5. Tisztújítás. 6. Választmányi tagok választása. 7. Indítványok.

Ismeretlen tettesek kifosztottak egy békéscsabai tanyát

Január 18-ikára, szerdára virradó éjjel betörők jártak özv. Laczó Andrásné sz. Csernyik Erzsébet békéscsabai, Gerendás 938. sz. alatti tanyáján.

Az ismeretlen tettesek a tanya nádtetőzetét felbontták s résen keresztül a padlásra hatoltak, ahonnan 3 oldal fehér sózott szalonnát, 2 oldal sózatlan szalonnának a vastagját, 8 darab sonkát,

10 szál vékony kolbászt, 2 oldalast, 1 drb állát, 4 darab házilag szőtt és „Ondris Laczó” felírással zsákot (melyre barna festékkel irták rá a nevet), 2—3 kg barna kacsatollat papírszakban és 30 kg csöves tengerit loptak el.

A betörést szerdán reggel fedték fel a tanya lakói, akik nyomban jelentést tettek a csendőrségen.

A békéscsabai csendőrség azonnal megindította a nyomozást. Az a feltevés, hogy a tolvajok kocsi-val szállították el a lopott dolgokat a tanyáról, melynek lakói nem vették észre, hogy betörők járnak a tanya padlásán.

A Körösvidék-bolt

tavaszi

Könyv- vásárra

csak

január 25-től
február 10-ig!

40—80 %-os ármérséklés!

A könyvek jegyzék
szerint megrendelhetők a „Körösvidék“-
boltban!

Dr. Tamássy Károly
tart előadást az Erzsébethelyi
Katolikus Legényegylet
vasárnapi kultúrestijén

Az Erzsébethelyi Kat. Legényegylet 1939. január 22-én, vasárnap este 7 órakor tartja saját helyiségében (V., Könyves-utca 7.) a XV. népművelési előadást, melyre mindenkit szeretettel meghív.

A kultúrest műsora a következő: Szibille levele. Halod e, Katika? Éneklő Leszkó Judit és János György.

A szegényasszony könyve. Szavalja Debreczeni Eta.

Vidám jelenet. Előadják Csomós Eta, Csomós Kati, Csomós Kari és Ancsin József.

Az utlevél. Irtá Blaskó M. Szavalja Sovány Viktória.

A jótékonyaságról és áldozatkészségről előadást tart dr. Tamássy Károly városi aljegyző.

Irredenta nótákat énekel Szemenkár György.

Előadás után az egyesület zenekara játszik.

Február 5-én lesz
a Csabai Tanyák Olvasókörének
közgyűlése

A Csabai Tanyák Olvasóköre évi rendes közgyűlését február 5-én délután 3 órakor tartja a kör helyiségében.

A kör január 28-án este 8 órai kezdettel nagyszabású táncal egybekötött teaestet rendez, melyre ezúttal hív meg minden érdeklődőt.

— Hajótörést szenvedett és elsüllyedt egy angol hajó. Az aberdeenshirei partvidék közelében egy angol halászhajó hajótörést szenvedett és elsüllyedt. A halászhajó tizenkét főnyi személyzete megfulladt.

Rarancze-Toporoutz

Az újrési csata az osztrák-magyar 7-ik hadsereg mintegy 130 km kiterjedésű arcvonalának egyes pontjain már az ő-esziendő karácsonya óta váltakozó hevességgel tombolt. Az arcvonalat az orosz legfőképpen a Rarancze-Toporoutz-tól közvetlenül keletre akarta mindenáron áttörni.

Január 3. 4 és 5-én az orosz újból és újból megkísérelte a sűrű lömeggel való áttörést. Az utolsó napon Toporoutztól délre sikerült is neki szűk területen a teljesen őszszelől védőárkokba betörnie. Ekkor történt, hogy a károlyvárosi 26. honvédszázadnak (horvát) az áttörés pontjától közvetlenül balra küzdő egyik zászlóaljparancsnoka, vitéz Szentendrey Ágost ny. áll. lábornok, akkor mint százados a tartalékával és egy véjelenül a közelben levő honvédszázaddal, az oroszok nehéz pergőtűzében, a betört orosz erőket meglepőleg oldalba támadta, azokat részben visszaütve, részben foglyul ejtette, majd a magaslát peremét újból megszállotta.

Január 10-ig a zágrábi 12. honvédhadosztály, továbbá az 51. honvédhadosztálynak 300., 301. és 302. honvéd ezredei és a 202. honvéd gyalogdandár 306. és 307. honvédszázadai védtek Raranczét és Toporoutzt.

Január 10-én és 12-én a belovári 16. és gyulafehérvári 50. közös ezred és 9. közös gyalogdandár áztalták vérrel ezt a földet.

Január 12-én nemes Nagy Pál lábornok vitéz Nagy Pál gyalogsági lábornok vette át a rarancze-toporoutzi védőszakasz parancsnokságát, a 10. honvéd hadosztállyal.

Január 14-én hat orosz lömegtámadás omlott össze a Rarancze-előtti lúzzel korbácsoló magas síkon. Az oroszoknak újra lélegzetre volt szüksége. Január 15-től 18-ig nem támadott. A védelem még jobban megszilárdult.

Január 19-én hajnaltól kezdve egyik orosz támadás a másikat követte, a nehéz orosz pergőtűzben szétrombolt honvédállások ellen. A késő délutánba nyúló szakadatlan küzdelmek során sikerült az oroszoknak helyenként itt-ott betörni, de a rögtön megindított ellentámadással mindenütt ismét kiverték őket. A honvéd mindenütt diadalt aratott.

Az orosz támadóereje ki is merült. Ettől kezdve már csak árok-harc folyt a toporoutz-raranczei fronton.

Rádió

A rádió pénteki műsora:

6.45: Torna. 7: Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Felolvasások. 12: Déli harangszó. Himnusz. 12.10: Felvinci Takács Alice hegedül. 12.50: Pilyinyi Erzsébet énekel. 1.30: Kőczi Antal cigányzenekara. 4.15: A rádió diákfelőrája. 5: Nagy olasz művészek és kismesterek. Héjjas János dr. előadása. 5.30: Rácz Elek cimbalmozik. 6: Técsői Mórész Béla előadása. 6.30: A rádió szalonzenekara. 7.05: Hírek. 7.30: Az Operaház előadása: „Norma”. 9: Hírek. 10.45: Kiss Lajos cigányzenekara. — Budapest II.: 6: A rádió szalonzenekara. 6.30: Gyorsírótanfolyam. 7.05: A 2. honvédszázad zenekara. 8.30: Sz Horváth János elbeszélése. 9: Hírek. 9.20: Hanglemezek.

Örömmel fogadják a honvédelmi javaslatot a képviselőházban

Budapest, január 19.

A képviselőház esztendői ülésén folytatta a honvédelmi javaslat tárgyalását.

Árváthfalvy Nagy István felszólalásában azt emelte ki, hogy minden háborút járt embert őszinte nagy öröm tölt el azért, hogy ez a javaslat a képviselőház elé került.

A második felszólaló Somogyvári

Gyula volt, aki arra mutatott rá, valósággal magyar csoda, hogy he-tek alatt fej lehetett állítani az erős hadsereget. A törvényjavaslatot bírálattal illetni nem lehet. A javaslatot úgy Árváthfalvy Nagy István, mint Somogyvári Gyula nagy örömmel fogadta el.

A Ház ülése lapunk zártakor még tart.

Potemkin lesz a Szovjet külügyi népbiztosa ?

Páris, január 19.

A Matin moszkvai értesülés alapján azt a hírt közli, hogy Litvinov a közeljövőben lemond és a kommunista pártnál folytat tevé-

kenységet. Más verziók szerint Litvinovot washingtoni követté nevezik ki s utódja, az új külügyi népbiztos Potemkin lesz.

A gyermekvédelem új esztendeje

Milyen intézkedésekre volna szükség országosan és helyileg az újszülött- és csecsemővédelem hatályosabbá tételére ?

Vitéz dr. Szentornya Sámuel gyermekorvos nyilatkozata

Felkerestük vitéz dr. Szentornya Sámuel gyermekorvost, akinek feltettük a kérdést, milyen intézkedéseket tartana szükségesnek az újszülött- és csecsemővédelem fejlesztése szempontjából.

Dr. Szentornya Sámuel a következőképpen válaszolt a kérdésre:

A népszaporodás problémájára a szakemberek és a napi sajtó ráterelték a közfigyelmet s most már az állam és egyesek intenzívebben foglalkoznak a kérdéssel. Közismert tényekre nem akarok kitérni, csupán gyermekorvosi szempontból ítéelve a helyzetet, a szaporodás-ésökkenés egyik jelentős tényezőjével, a csecsemőhalálozás csökkentésével s az ezzel szorosan összefüggő általános közegészségügyi kérdések korszerű és lehető javításával kívánok foglalkozni.

Magyarországon a szaporodás 1935-ben 5.5 ezrelék, Jugoszláviában 12 ezrelék, Romániában 14 ezrelék, Hazánkban 100 újszülött közül 15.4 halt meg az első életévben. Németországban 8.1, Norvégiában 5.1, Újzélndban 3.2. Az utóbbi tíz év alatt nálunk közel állandó a csecsemőhalálozás, míg a nyugati államokban csökken. Gyökeres reformra van szükség a csecsemővédelem terén is. Örömmel állapítható meg, hogy az illetékesek világosan látják a helyzetet, hivatásuk magaslátán állanak s a legutóbbi időben oly intézkedések léptek, melyek az időszerű reform bevezetését sejtetik.

Minden közegészségügyi törekvés két irányú, a megelőzés és a gyógyítás. Itt is ezeket kell intézményesen kiterjeszteni. Jelenleg a csecsemővédelem az anyavédelemmel kezdődik. Ezt a határt még jobban ki kell bővíteni s a jövő nemzedék védelmét a jelen generációnál, már a születéstől kell megkezdni s szisztematikusan a gyermekkoron át, az egész életen keresztül folytatni.

A praeventionál a következő szempontok vezetnek: mindenhol az okokat kell megkeresni s a szükséghez és lehetőséghez mért oly intézkedést kell tenni, mely egyrészt az általános műveltség, másrészt az anyagi teljesítőképesség és szakmabeli felkészültség határain belül lehetséges. A megelőzésnél csak úgy érhetünk célt, ha

a leendő anya nem akkor kap kézbe először csecsemőt, mikor gyermeke megszületik, ha tud vele bántani, ha tisztában van a higiénia követelményeivel, a csecsemő-gondozással, táplálással. Tehát az anyát kell a szükséges tudnivalókra megtanítani oly időben, mikor még nem késő s oly alaposan, hogy el ne felejtse. Szükséges intézkedés a leánygyermek ezirányú oktatása az iskolák felsőbb osztályaiiban, egészség-tan-oktatás keretében, orvos által, megfelelő tankönyv alapján, szigorúan vett rendszer tantervként. Ezenfelül kötelező munkaszolgálatként minden leánygyermek a csecsemővédelemben három hónapig kiképzést nyerjen az egészségházakban, a csecsemővédelmi intézetekben. A gyakorlati kiképzést a védőnők, az elméleti szakorvosok véggezzék, vegyenek részt a védőnői munkában, a kiképzés végén vizgázzanak s az erről kapott bizonyítvány a házasságkötésnél kötelező okmány legyen. Ha ez idő alatt az általános betegápolás, költözés, elsősegélynyújtás, gáz- és légutalmi teendőkről is kiképzést kap, akkor ez az intézkedés nemcsak csecsemő-, hanem nemzetvédelmi szempontból is nagyjelentőségű volna.

A megelőzésnél másik fontos pont az orvosi praeventio. Kötelezővé kell tenni, hogy az újszülöttet első 24 órában lássa orvos, s minden csecsemőt havonta egyszer gyermekorvos vizsgáljon meg.

A praeventio harmadik alapja az egészségügyi nyilvántartás, mely országosan, mindenhol bevezetendő. Minden újszülött ellátandó törzslappal, melynek adatait az első vizsgálatnál az orvos tölti ki, — a további kontroll vizsgálatoknál a szakorvos, betegségeket a kezelőorvos. Ezt az egészségügyi nyilvántartást fokozatosan, a későbbi korban is bevezetendőnek tartom, ovoda, iskolák, leventeintézmény, katonaság, biztosító intézetek útján. A fentiek alapján egy egységes állami rendszerrel kell kiépíteni.

A megelőzéssel egyforma fontosságú a gyógyítás, a szakorvos és kórház, tehát a szakrendelések és gyermekosztályok szaporítása.

Helyes lenne a megelőzés és gyógyítás egységesítése. A gyógyítás és megelőzés működő intézményeit államosítani kívánatos. Ha a

közalapot a meglévő biztosítóintézetekkel és védőintézetekkel összevonják egy »népbiztosító« keretben s államosítják, akkor egy csapásra megoldódik a betegbiztosítás, gyógyítás, megelőzés és orvosi túlprodukcio kérdése.

Minden első életévben eihalt állampolgárral az államot 5000 dollár-vesztés érí az elvesztett munka és fogyasztás kiértékelésével, s ha figyelembe vesszük, hogy az elmúlt 23 év alatt az élvészülés 40.8 százalékkal csökkent, láthatjuk, hogy a nemzeti vagyont milyen károsodás érí. Ne feledjük el, hogy az állam a polgáraival él, vagy bukik. Ha csökken a szaporodás, csökken a munkatermelés, csökken a katonák száma, az állam értékét és súlyát pedig e kettő adja meg.

Ezek volnának elgondolásaim, a feladott kérdésre, általánosan.

Ami a helyi viszonyokat illeti, városunk csecsemővédelmével kapcsolatban eredményekről számolhatok be.

A békéscsabai kórházban gyakorlatilag be van vezetve a gyermekszakorvosi consilium rendszer dr. Remenár igazgató főorvos úr és dr. Matusovszky szülészfőorvos úr kezdeményezésére, egyelőre nem intézményesen, hanem baráti alapon. Ez is vívmány.

Városunk tökéletes közegészségügyi intézménnyel gyarapodott az OTI modern szakrendelőjével, ahol jól felszerelt csecsemő- és gyermekosztály is helyet foglalt.

A kórház szülészeti osztályán körülbéli egy éve bevezettem, vitéz Jánossy Gyula polgármester úr bőbeszédű előrelátása és áldozatkészsége folytán az állami tervezett praeventio-rendszer törzslapját, mely — mint a gyakorlat igazolja — megfelel a hozzáfűzött reményeknek.

Megvalósításra vár a törzslap-rendszer további kiépítése, kötelezővé tétele minden újszülöttinél, a gyermekszakorvosi kontroll bevezetése és biztosítása a város által szervezendő Egységvédő Intézetben. Kívánatos még a kórházban gyermekosztály megszervezése, ami nem volna nehezen megoldható feladat, s illetékes vezetőkörök is szívesen látnák.

Színház

Tommy és társa

Az eléggé ölleles meséjű és kedves zenéjű operett előadásával megérdemelten aratott szép sikert a Károlyi-társulat.

Károlyi Judit valóban remekelt szerdán este. Eleven, élettel teli játékáért sok megérdemelt tapsot kapott. Mellette Sas, Vörös Nelly, Szabó és Arany Kató egyszerű játéka járult hozzá az est sikeréhez.

Heti műsor:

Csütörtökön: Francia szobalány. Vigjáték.

Pénteken: Ide gyere rózsám. Ketten egy jeggyel.

Szombaton: Angyalt vettem feleségül. Operett.

Vasárnap délután 3 órakor: Tommy és társa.

Vasárnap délután fél 6 órakor és este fél 9 órakor: Angyalt vettem feleségül.

Hétfőn: Francia szobalány.

Kedden: Vadvirág. Ketten egy jeggyel.

Szerdán: Amikor a kislányból nagylány lesz. Operett.

— Gumicsizmat, sárcipőt, hócipőt, divatos, jó, olcsó bőrcipőt és házcipőt a Körösvidék-boltból vegyünk!

HIREK

— **Új megyei tisztí főorvos.** Ismeretes, hogy dr Róthler István vármegyei tisztí főorvost Kassára helyezték át. Helyébe most a belügyminiszter dr Lux Ervin ceglédi városi tisztí főorvost nevezte ki Békés vármegye új tisztí főorvosának.

— **Athelyezés.** A Budapesti Közlöny közli, hogy a Magyar Nemzeti Bank békéscsabai fiókjának főnökét, dr Biró Ferencet Kassára helyezték át, az ottani Magyar Nemzeti Bank vezetőjének.

— **Az Erzsébethelyi Evangélikus Leányegyesület** január 22-én, vasárnap este a »Jobb mint otthon« vendéglőben táncal egybekötött teaséttel rendez, melyre szeretettel hív meg mindenkit. A teasét délután 5 órakor kezdődik.

— **Adományok Adamik András részére.** N. N. 5 pengőt, N. N. zsírt, lisztet, szalonnát és tojást adományozott Adamik Andrásnak a Körösvidék útján. Adamik András ezután mond hálás köszönetet az adományozóknak és kéri a nemesszívű emberbarátokat, hogy aki teheti, segítsen családja nehéz helyzetén.

— **Táncos tea a polgári leányiskolában.** A 33-as számú Kanizsai Dorottya nagylányeserkézesapal január 22-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel táncal egybekötött teadélután rendez a polgári leányiskolában. A teadélutánra a nagylány-eserkézesek ezután hívnak meg szeretettel mindenkit.

* **Leendő anyák,** akiknek különös gondtal kell arra ügyelniük, hogy bélműködésük rendben legyen, ezen célt úgy érhetik el, ha időközönként reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

— **A Békéscsabai MAV Olvasókör és Dalegylet** február 2-án tartandó farsangi bálján, mely a Kisgazdaszékházban lesz, a híres szolnoki Boros Sándor zenekar muzsikál.

— **Megszökött két rab a gyulai fogházból, de elfogták őket.** Moldován Mózes és Kállai Tibor megszöktek a gyulai fogházból. A két rab a fogház épületéből a déli séta ideje alatt a törvényszék épületébe ment át s onnan az utcára futottak. A fogházőrök azonban mindkettőjüket elfogták és visszavitték a fogházba.

— **Februárban választ Bihar-nagybajom.** A központi választmány a biharnagybajomi választást február 2-ára tűzte ki. A körületben a NEP hivatalos jelöltje báró Vas László, akinek egyelőre nincs ellenjelöltje, így valószínűleg egyhangú választás lesz.

— **A brazilai nemzetközi filateliai kiállítás.** Rio de Janeiroban tartották meg a nemzetközi filateliai kiállítást és a délamerikai filateliai kongresszust. A kiállításon használtak először az alkalmi bélyeghez újonnan szerkesztett alkalmi bélyegzőt, mely egyszerre több színű bélyegre is alkalmas. A kiállítás egyik bélyegzőjével a zöld eszperantó csillagot is bélyegezték. Az eszperantó nyelv alkalmazását külön teremben mutatták be és a kongresszus határozottan ajánlotta ennek a könyvnyelvnek használatát.

— **Ezen a héten a Badics, Radó és Szeberényi gyógyszerár tart éjjeli szolgálatot.**

* **Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek,** elvesztett étvágyukat napi körülbelül 150 gramm természetes »Ferenc József« keserűviz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

— **Vasárnap délután lesz a Kaszinó közgyűlése.** Mint már megírtuk, a Békéscsabai Kaszinó Egyesület f. hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlést saját helyiségében.

— **Lopások.** Malatinszky Mihály békéscsabai, Bem utca 7. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen loptás címén. Az ismeretlen tettes szerdára virradó éjjel átmászott a ház kerítésén és a nyitott padlásról 6 kg szalonnát, 4 kg vastag és 6 kg vékony kolbászt ellopott.

— **Ugyancsak ismeretlen tettes ellen tett feljelentést özv. Bokay Sándorné békéscsabai, Berzsenyit utca 75. szám alatti lakos is, akinek még hétfőn délelőtt 11 és 12 óra között ellopták a konyhaablak párkányára elhelyezett arany karikagyűrűjét. A két feljelentés ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.**

— **Szombaton: Kisgazdabál.** Február 21-én, szombaton rendezik meg a békéscsabai kisgazdák hagyományos báljukat a Kisgazdaszékház összes termeiben. A bál rendezősége ezúton is közli, hogy azok, akik tévedésből nem kaptak meghívót és arra igényt tartanak, jelentsék ezt be a Kisgazdaszékházban, Bohus M. Györgynél.

* **RHEUMA, köszvény, csúsz, ischias, izületi fájdalmait gyógyíttassa** Budapestén, a Hungária-fürdő alkoholos lörkölyfürdőjében, VII., Dohány-u. 44. Orvosi felügyelet. Olcsó pausz árak. Ellátásról és szobákról gondoskodunk az épületben levő **Continental-szállóban.** Ismerletőt küldünk.

— **Halálos gázolás a kisvárdai állomáson.** Halálos szerencsétlenség történt a kisvárdai állomáson. A Nyíregyházról befutó vonat halálragasztott egy negyven év körüli embert. Zsebei átvizsgálásánál megállapították, hogy Fagyik György, ungvári lakos nevére kiállított igazolványok vannak nála. A gázolás ügyében a felelősség megállapítására megindult a vizsgálat.

— **A Mezőgazdaság januári száma érdekes cikkeket közöl a gazdasági s a naptári évről, Törökország mezőgazdasági és közgazdasági viszonyairól, a pneumatik abroncskerék használatáról a gazdaságokban, húsertényészetről lefőlözött tej nélkül. Gazdasági kérdés-feleletek, érdekes hírek és képek teszik a magas színvonalú lapot változatossá. Mutatványszámot egy izben szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, Baross u. 77.**

— **A butorkereskedő:**
— **Hogyan uram, hitelbe adjam önnek ezt az iróasztalt?**
— **Igen.**

— **És mi lesz a biztosítékom?**
— **Megveszem a könyvszekrényt is és itt hagyom biztosítékkul.**

— **Békéscsabai anyakönyvi hírek.** Születések: Styop Lajosnak fia Ferenc, Novák Györgynek leánya Judit, Radnai Pálnak leánya Judit Elvira, Kovács Jánosnak leánya Mária, Liker Andrásnak leánya Margit, Gerey Lászlónak leánya Gyöngyvér Mária Magdolna, Vida Pálnak fia Pál, Kraszkó Györgynek leánya Erzsébet, Válykovszki Mária leánya Dorottya, Csepregi Ilonának leánya Ilona, Balla Alajosnak fia Zoltán György, Ugrai Ferencnek fia Tamás Ferenc, dr Karátson Dezsőnek fia András Rudolf, Kovács Mártonnak leánya Mária, Virók Andrásnak halvaszületett leánya, Szentgyörgyi Árpádnak fia Csaba Árpád, Kroch Frisnicz Mihálynak leánya Anna, Filyó Györgynek fia Mihály, Szelcsányi Pálnak fia Mihály, Varga Orvos Andrásnak fia János, Baukó K. Andrásnak leánya Ilona, Urban Jánosnak leánya Zsófia, Kerekes Jánosnak leánya Éva Piroska, Gécs Jánosnak leánya Mária Judit. Házasságkötések: Bencsik András Such Máriával, Pataj Pál Bencsik Ilonával, Gyeraj János Bartos Zsófiával, Dobroczi Mátyás Szíros Máriával, Chovan János Dobroczi Dorottyával, Kelemen Géza Popper Annával, Gubény Pál Podobni Dorottyával. Halálozások: Kaszás Mihály 79 éves, Szűcs Imre 60 éves, Horostyák Pál 78 éves, özv. Fegő Istvánné Szelesán Mária, Annaházi Andrásné Frisnicz Mária 38 éves, Valastyán Mihály 3 hónapos.

— **Tűzvész T. Leleg rendáson.** Szerdán este Novák János telekgerendési 786 sz. alatti tanyáján kigyulladt a szalmakazal. A tüzet a kivonult tűzoltók oltották el. A kár így is 140 pengő. Megindult a nyomozás annak kiderítésére, hogy mi okozta a tüzet.

— **Hazaárulásért halálraítéltek egy francia tengerészt.** Marc Aubert tengerészszászlóst a hadbíróság halálraítélte azért, mert a tengerészszászlós 100 ezer fontért nagyfotosságú hadititkokat árult el egy idegen hatalom kémszervezetének.

— **Hatvenkétmillió lakosa van Japannak.** A legutóbbi statisztikai kimutatás szerint a tulajdonképpeni Japannak a lakossága 1938 október 1-én 72.222.700 volt, vagyis 969.000-rel több, mint az azelőtti év ugyanezen napján és 2.968.552-vel több, mint az 1935-ös legutóbbi népszámlálás alkalmával. Az összlakosságból 36.182.700 férfi és 36.040.000 nőnemű.

— **Harmencöt évvel ezelőtt készítették el koporsóját.** Debrecenben 80 éves korában meghalt id. Bagdy István asztalosmester, a város egyik legrégebbi és legnépszerűbb iparosa. Bagdy 35 évvel ezelőtt mértéket vett magáról és feleségéről és elkészítette mindkettőjük koporsóját és feltékenyen őrizte azokat. Két évvel ezelőtt meghalt felesége, most pedig Bagdy István, akit utolsó kívánságához képest, a 35 éve készült koporsóban temettek el.

»APOLLO«
Filmszínház. Telefon 239.
Pénteken, szombaton:
Csak 16 éven felülieknek!
Egy mozgalmas éjszaka
Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7, és 9 órakor.
Naponta az első előadás zóna.

Gróf Wenckheim László
tarhosi uradalmából
eladásra kerül
2 darab angol félvér kocsiló
(egyik 4 éves, a másik 5 éves)
Megtekinthetők Tarhoson.

— **Közöljük t. Hirdetőinkkel** hogy — az üzletek új déli záróra rendelkezés értelmében — hirdetések déli 1 óra után az udvaron át adhatók fel, mindennap 2 óráig. Bejárat a Körösvidék-bolt és a Kován-féle szabóüzlet közötti kis-kapun.

Tőzsde
—
Valuta: Dollár 339 10—343 00, angol font 15 90—16 10, cseh korona 7 50—10 00, dinár 6 00—7 50, francia frank 8 90—9 10, lew 2 40—3 45, hollandi forint 184 30—186 30, svájci frank 76 60—77 50, leva 3 00—3 60.
Gazdasági: 77 kg tv buza 20 15—20 30, 80 kg tv buza 20 65—20 80, tengeri 13 25—13 35, rozs 14 18—14 23, takarmány korpá 12 75—12 85, borsárpa 21 00—22 00, árpa 15 10—16 30, zab 19 10—19 20 pengő.
Pénzváltási ártérvadász: Árak: fiatal 75—80, közép 94—94, nehéz 90—92.

Itt a báliszezon!
Arany, ezüst, fehér
bálicipők
nagy választékban kaphatók
a „Körösvidék”-bolt
cipőosztályán!